Ч. 72. Чернівці, четвер, дня 13. (25) липня 1895. Ричник XI.

БУКОВИНА

Передплата на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ виносить:
на цілий рік 10 зр — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграниці 15 рублів або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч 17.

Виходить: у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куди всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Страхопуд опозицийний
або
ОСОБИСТІ ЦЇЛИ.

—o—

I. Від якогось часу сї два крилаті слова „особисті цїли“ стали у нас чимсь таким, чого всякий порядний чоловік повинен соромити ся. Ті а ті полїтики і їх прихильники — чути з ріжних боків — мають особисті цїли, значить: они такі самолюбні, що ведуть таку або сяку полїтику лише длятого, щоби їм самим було добре.

Посади, аванси, платнї, сінекури — се їх цїль, они длятого запродують не лише себе, але й всю справу, они сервілісти, зрадники народу і т. д. і т. д. Чули ми се вже не раз і не два в свій час від радикалів і москвофілів, а тепер крім тамтих чуємо і від опозицийних народовців. „Особисті цїли“ стали в руках опозициї страхопудом, котрим полохає ся людий, щоби — борони Боже — не застановили ся над нічим, не змінили своєї думки, свого погляду на дану справу — бо „у тих а тих полїтиків є свої особисті цїли, а се така страшна провина на їх совісти, що вже задля того не варто з ними й говорити, а не то їх справу боронити“. Крилате слово як бомбу пускає ся на Русь, оно летить, гремить, заголомшує уми рускі — і обурюють ся щирі серця руські, що є на сьвіті така підлота, що є полїтики і їх прихильники, котрі мають „особисті цїли“. І не хоче ніхто застановити ся над тим, чи особисті цїли мають рацию бити на сьвятій земли рускій, коли они гідні зневаги, а коли похвали — взагалї ніхто не хоче приглянути ся сему страхопудови близше Здаєть ся, се вже таке ясне для всїх, що й говорити нема що про се; а тимчасом нї! у нас не розуміють або не хотять розуміти того; у нас слова „особисті цїли“ належать до тих маґічних, таємничих слів, як: примирене, історичні начала, опозиция і т. п., котрі то слова будять у сердечних умах руских або побожне одушевлене, або неозначену тугу. Москвофілови вистане сказати: „історичні начала і достояніє батьків“ — і єму вже все „ясно“; опозиціоністови вистане сказати, що в єго противників є особисті цїли, — і він уже готов бороти ся з ними до загину. А тут тимчасом, коли ті гасла і докори порозбирати, то вийде, що одні пусті як барабан, другі не важні і не страшні, треті просто сьмішні, а четверті представляють ся зовсїм инакше, як про них думає загал, навчений лихими учителями не розважати.

Загально відома річ, що поняте „опозиция за приводом наших фальшивих учителів москвофілів, котрі, відколи стратили ласку у правительства, як не радять загальної абстиненциї, то радять опозицию — то поняте прикрашено у нас таким німбом, такою авреолею, що люди стали думати: „опозиция сама про себе може бути цїлию, для котрої варто жити“. Тимчасом хто тільки троха холоднїйше і розважнїйше дивить ся на хід людского розвою, той бачить, що як в щоденнім житю так і в публичнім опозиция (і опортунїзм) суть лише способами до осягненя цїли, а не цїлию самою. То вже великий поступ у наших народних партиях, що они мають цїль одну, а іменно свій нарід і лише добирають ріжних способів до осягненя сеї цїли, бо-ж до недавна ту цїль все закривали перед нашими очима москвофіли, а висували своє. А коли у народних партий цїль одна, то радше між ними могло би настати якесь порозуміне, примирене, (коли-б взагалї то було потрібне і хосенне), а не між партиями, в котрих сама основна цїль не однакова. Значить, як не все єсть заслугою і великим розумом полїтичним, коли хто без надії на

---

12)

ПОНАД ДНІСТРОМ.
НОВЕЛЯ.
Написала
ЕВГЕНІЯ ЯРОШИНЬСКА.

—o—

(Дальше.)

Відославши письмо слугою, не міг Денис дочекатись приходу єї. Нарештї надійшла слуга й сказала, що панна потім пришлють відповідь. Денис ходив мов не свій; жарти сестри, що сьміяла ся з него, страшно єго дражнили.

Трохи з полудня приніс наймит Ліськовского письмо до панича Дениса. Сей розірвав коверту і почав читати:

Поважаний Пане!

Дякую Вам сердечно за честь, яку Ви оказали менї тим, що просили мене о мою руку. Але я не можу єї віддати Вам, бо думаю віддати єї тому, до котрого моє серце належить. Мій вибір уже зроблений і я не можу відступити від него.

Що до ознак симпатиї, о котрих Ви згадуєте, будьте переконані, що я дуже жалую, коли Ви, уведені моїм може часом необачним поведенєм з Вами, робили собі надії, котрі я ніяк не можу сповнити.

Думаю, що сей мій відказ не зірве приязних відносин, які межи нами були.

Ще раз дякую Вам за оказану менї честь і перепрашаю Вас дуже, коли зробила Вам прикрість, але серцю годї розказати.

З поважанєм
Мария Ліськовска.

Прочитавши се письмо, Денис поблїд мов мертвий. Руки єго задрожали, уста викривили ся іронїчно.

— Знаю я, який твій вибір! — сказав скреготючи зубами, — але доки я живий, не допущу до того, щоби ти до него належала.

Прийшли мати та сестра і почувши про відказ, почали лихословити Марию, вимовляючи їй пиху та зарозумілість, що пне ся дуже високо, а може низько впасти. Денис мовчав на сї слова, він знав, що Мария не була такою, як тут о нїй говорили. Єї відказ діткнув єго до живого, але він був на тільки справедливим, що не потакував на злї слова матери й сестри.

Сумно сидів він у своїй комнатї коло стола, роздумуючи, яким би способом розлучити Марию з Орестом. Ольга, щоб єго не займати, пішла до Днїстра на прохід.

Не встигла перейти дві улицї, як нараз вчула за собою голос, що кликав на ню: „Панї, прошу вас.“

Обернувшись побачила незнакомого собі чоловіка з букетом чудових рож в руках. По єго одежі пізнала Ольга, що він був з Галичини.

— Слава Ісусу Христу — почав чоловік — а не сказали би ви менї, де тут пан Ліськовский сидить?

— Слава на віки — відповіла Ольга — а ви відки?

— Я оттут з-за Днїстра та маю до панни Ліськовскої сї квітки і письмо передати.

— Певне від панича Ореста?

— Ага.

Дивна думка перебігла Ользї по голові, їй стало горяче, серце в неї забило ся, але она все таки сказала:

— Дайте сюди, то я панна Ліськовска.

— Але? А се добре, що я вас здибав, бо наш панич казали, лиш вам самим до рук віддати.

Чоловік вийняв з-за пояса письмо й передав єго Ользї. Она то блїдла, то червонїла, борючись з собою, чи взяти письмо, чи нї. Але нарештї перемогло злє й она простягнула сьміло руку по чуже письмо. Ще витягла з кишенї дві шістки і подала післанцеви, кажучи, щоби подякував паничеви за букет.

— Та бо они казали, щоби я зачекав, доки ви відпишете — сказав післанець.

— Кажіть, що я пришлю на почту, та кланяйте ся їм, щоби здорові були.

— Добре, добре, скажу все. — Чоловік вернув ся назад до Днїстра, а Ольга побігла з битєм серця до дому.

— Знаєш, через кого Мария тобі відказала — сказала входячи до Дениса — от осьде переймила я лист від того Ореста до неї.

— Як? де? що? — запитав Денис, зірвавши ся з постелї.

— От я йшла до Днїстра та здибала чоловіка, що ніс сей букет. Він запитав мене о мешканє Ліськовских, і сказав, що має письмо

осягнене цїли есть опортунїстом, так не все й опозиция може бути чимсь таким, що можна би кождому дораджувати. Так довго добре есть одно або друге, доки з того есть хосен. Уживають одного або другого способу всї люди, що беруть участь в житю публичнім, відповідно до свого розуміня ситуациї полїтичної.

Спільна ціль опозиционїстів і опортунїстів ділить ся на ріжні інтереси: суть інтереси економічні, національні, кастові і и. Ті інтереси злучені з людьми, успіх їх залежить від людий, а чоловік не може бути тілько орудем в руках другого для добра верстви або для т. зв. загальн ого добра; — „загальне добро“ або „загальна користь“ — як каже росийский учений Соловйов в праци „Моральнї основи суспільности“ — має право не на чоловіка, яко особу, а на его працю, на его діяльність в тій мірі, в якій ся праця, служачи на користь суспільности, разом з тим забезпечуе сему робітникови належне істноване. Значить, коли провідники партий чи то опозицийної чи опортунїстичної для заспокоеня тих інтересів, які мають на цїли, своїм впливом випихають і ставлять своїх людий на ріжні становища, щоби они робили для загального добра, то тим не роблять ще они ніякої ласки тим людям, бо ті люди мають право, аби робота для ширшого загалу і їм самим запевняла житє.

Щоби ся думка стала ще яснїйшою, возьмім для прикладу наші національні інтереси. Для заспокоеня їх ми потребуемо н. пр. своїх шкіл, а в школах своїх людий-учителїв. Коли ті люди відповідно дібрані, самі розуміють совістно свій обовязок і сповняють его, то не есть ніякою провиною в їх учинках, що они ті становища занимають, бо за свою працю для суспільности они мають право жадати від суспільности удержаня. Коли-ж впливова партия полїтична, взглядно еї провідники, вибирають на впливові становища суспільні своїх людий, то не в тій цїли, щоби люди жили тілько для себе (в такім випадку партия розлетіла би ся скоро), але щоби на тих становищах працювали для ширшого загалу; значить, знов не роблять ласки тим людям, тілько за платню жадають роботи. Коли провідники вибирають на ті становица невідповідних людий, то тим самим шкодять загальним інтересам, а того-ж ніякий поважний провідник полїтичний не може мати на цїли, бо самохіть не схоче виставляти справу, котру боронить, на упадок.

Так провідники самі, як і ті, котрих они покликують до загальної праці, занимаючи ріжні становища, принимають ся тим самим обовязку, з котрого рахунок здає ся публично. Коли той рахунок випадає в їх некорисить, тодї справа, що еї заступають, паде; а противники підносять голову. А чейже нема таких полїтичних провідників, котрі би так необережно обставляли ся невідповідними людьми, щоби дали бороненій справі упасти і самохіть виставляли свою славу на зневагу. Можлива несьвідомість їх, то ще не провина і не зрада — на то у противників повинен бути ясний спосіб поученя — і коли справді необережність і несьвідомість провідників підкопуе повагу їх партиї, а заразом дає силу противній партиї, то знов „загальне добро“ на тім не тратить, бо упадок одного борця ставить на ноги другого з иньшим оружієм.

Пригляньмо ся сїй справі ще з иньшого боку.

Загрожена румунїзация.

Отсе була би правдива назва статї, поміщеної в ч. 52 „Gazet-и Bucovinei“ під написом „Un pericol naţional“ (небезпеченьство національне), в котрій румунїзаторскі загорілцї кидають ся на руску ґімназию, що еї на засїданю ради державної з дня 10. с. м. домагав ся знов для Чернівців вп. посол Вахнянин. Заткавши своєю ласкою пос. Волянови уста, пінять ся румунїзатори зі злости, що найшов ся посол, котрий на просьбу буковиньских Русинів обізвав ся за нашу кривду, і відмавляють рускому послови права говорити в радї австрийскій про справи своїх братів в Австриї, що не зроблено доси нї одному послови иньшої народности. Дорікають Полякам, що доси дали Русинам в Галичинї лише з о д в і школи середнї, що мимоходом сказавши, не правда, а свого Василька завзивають, або бук. Русинам не позволив і половини ґімназиї. Правду сказала G. B. тілько, що нема в Австриї питаня так жизненного для будь якої нациї, як руска ґімназия в Чернівцях, але не тому, як каже дальше, що загрожує істнованю волоскої народности, а тому, ще без сеї школи загрожена народність руска, котра видає майже саму тілько інтелїґенцию чужу, ба навіть ворожу, на що є сотки живих доказів. G. B. боїть ся, що через руску ґімназию Русини зможуть придбати культуру національну, отже не дадуть ся румунїзувати, що ся культура обійме ширші круги руского народу, отже не легко буде румунїзаторам і по селах людий дурити, та що інтелїґенция руска буде свою культуру національну ширити в рускім народї, отже не буде між Русинами таких Волянів, Тиміньских, Bejan-ів і и. т. Волохи-ів, каже G. B. далї, останут в нинїшнім станї. Кождий совістний чоловік знає і скаже, що теперішний стан Волохів на Буковинї аж неприродно добрий, неприродно, кажемо, бо добутий через румунїзацию Русинів. Та у шовінїстів з G. B. иньша совість; они кажуть, що через руску ґімназию В о л о х и (!) будуть русчити ся. Порозумійте їх! Оногди пишуть: Русин а Волох не одно й то само, зараз у другім числї, знов, що в рускій ґімназиї, де певно не буде иньших дїтий як лиш самі рускі та й то лиш частиночка із тисячів руских дїтий, будуть русчити ся в о л о с к і дїти. Та G. B. пише инакше, а думає знов инакше, она плаче, що дїти вийшовші з рускої ґімназиї годї буде зрумунїзувати на теольоґії і в других школах. Inde lacrimae.

Конкуренция з Русинами, пише далї G. B., (а думає: румунїзация Русинів), що мати муть

до їх панни. А я его здурила, що то я панна Лісковска і він передав менї букет без найменьшого опору.

— Як ти могла щось подібного зробити?! — крикнув обурений брат.

— А як она могла тебе зробити таким нещасливим?! — відповіла сестра.

— Се не має нічого до річи, може ти вже письмо розпечатала.

— Нї.

— Ну, то відошли его ким до Мариї.

— Не малаби м роботи, я хочу знати, що він до неї пише?

Скорим рухом розірвала коверту й почала читати Орестів лист. Прочитавши засьміяла ся весело:

— На, читай — сказала, подаючи письмо братови — сї слова щасливої любови.

Денис скривив ся, прочитавши лист; его лице прибрало якийсь демонїчний вираз.

— Знаеш що, Денисе? почала Ольга, дивлячись на него, — Орест просить також о еї руку, пішли ему твій лист від Мариї і він буде гадати, що се она ему відказала.

— Який дїявол піддав тобі таку гадку? — сказав Денис дрожачим голосом. Она й менї насунула ся на голову. Видко, що се знак, як маю їх розлучити.

І вже не спротивляв ся намові сестри, що налягала на него, аби Марийне письмо післав Орестови. Денис знав, що се підлість, брудота, але пристрасть підсичувана доброю сестричкою, заголомшила его, й зробила підлим чоловіком.

Написавши на кількох ковертах адрес Ореста й стараючись при тім удати письмо Мариї, запечатав Денис письмо, котре від неї дістав в одну коверту й вислав на почту не турбуючись тим, що двоє людий на довгий час зробив нещасливими.

IX.

Повернувший післанець передав Орестови поклони Мариї й те, що она пришле письмо почтою. Се Ореста дуже задивувало, що его мила казала ему так довго чекати.

— Се щось не на добре заносить ся — сказав він до сестри, — а може она хоче переконати ся, чи буду я мати тілько терпеливости, щоби почекати на еї письмо?...

— На що має она тебе мучити Оресте? лїпше було таки зараз написати — сказала Меланя.

— Ну, що-ж робити, я переконаний о еї любві, то буду терпеливо чекати на еї відповідь.

Орест говорив се легким тоном, щоби закрити перед сестрою злий гумор, в який по говірцї з післанцем попав. Але она бачила его розстрій і не балакала більше про сесю річ.

Через три днї жив Орест мов у горячці. Четвертого хотів уже сам іти до Мариї, але почтовий післанець приніс ему письмо, на котрім була писана адреса жіночою рукою.

Взявши письмо побіг Орест в огород. Меланя бачила, як він переходив перед вікнами й поспішила за ним. Розірвавши коверту, почав Орест читати. Сам своїм очам не вірив, прочитавши холодний, формальний відказ, який Мария до Дениса написала.

— Се, се менї! — крикнув мов несамовито — она сьміла бавити ся моїми найсьвятїйшими чувствами, сама визивала мою любов солодкими словами, поглядами, а тепер каже, щоби я їй простив необачне поведене. О проклята кокетка, як она мене сими словами в саме серце трафила! Доки мого житя, не забуду їй сего, нї!...

Побачивши брата в такім зворушеню, Меланя стревожила ся.

— Що тобі, Оресте? Боже, що ему є? — скрикнула, глянувши на его смер тельно бліде лице.

— На, та читай, як з мові щирої любови сьміють ся, та ще дають до пізнання, що вже другого мають, певне Горецкий випер мене з ласки сеї панни — сказав Орест з гіркою іронією.

— Она не гідна твоєї любови, коли она по тім, що межи вами зайшло, пише тобі такий лист. Оресте, брате, вспокій ся, потїшай ся тою думкою, що она тебе не гідна.

Меланя обіймила брата й притиснула его голову до своїх грудий.

— Спічни тут на моїм серци, оно також нещасливе... — сказала з плачем. — Видко, що нам обоїм не мати щастя, а жити лиш для обовязків.

(Дальше буде.)

нарід просьвічений і інтеліґенцию з національним вихованем буде проте неможлива. Ось куди стежка в горох! Вірмо, що з темним руским народом і такими інтеліґентними патріотами як Волян, Тиміньский, Bejan et tutti quanti, румунїзация і всяка деморалїзация не тяжка. Через рускі паралельки в Чернівцях зрусчать ся, каже бистроумна G. B., легко (жидівскі!) Чернівцї, а з ними більш як три четверті всеї Буковини, і лишить ся тілько незначна волоска меньшість коло Кімполюнґу і Сучави. На сей дотеп вкажемо тільки на факт, що навіть і дотеперішна безгранична румунїзация не доказала ще сеї штуки, от хоч би в однім сучавскім повітї. Та як же вимагати у G. B. розумних виводів про будучність, коли у неї що слово то неправда, от хоч би те, що навкруги Чернівцїв найбільше Волохів, та що Волохи навикли учати ся чужих мов.

Корону своїй правдолюбивости наложила G. B. тим, що в черновецкій ґімназиї принанюють учеників преміями зі сторони деяких товариств руских до науки руської мови. На сю безстидну видумку G. B. відповімо фактом, що дійстно учитель православної школи в Чернівцях Денис Носиевич підмавляє родичів, платить не знаємо вже з чиєї каси, однак напевно знаємо, що не з кишені родичів, по 3 зр. 60 кр. за кождого ученика-Русина і записує їх за Волохів. Попередні директори Вірфель і др. Тумлїрж заборонили були ему виразно записувати дїтий, він і не показував ся більше, аж сего року за директора Клявзера відновило ся знов се шахрайство румунїзаторске, котре, надіємось, буде розслїджене докладно. Таким підлим способом побільшають румунїзатори число волоских дїтий, в чім їм помагав і сумної памяти руский катехит Чунтуляк, по котрого уступленю число православних Русинів в черновецкій ґімназиї з кождим роком більшає.

Далї боїть ся G. B., що через руску ґімназию збільшить ся інтеліґенция руска учителями ґімн. із Галичини. Чи треба ще якого доказу, що G. B. болить серце лише о румунїзацию? Думаємо, що із сказаного доси виходить ясно, що через руску ґімназию загрожена єдино румунїзация Русинів і надіємо ся, що анї жадане підмовленних румунїзаторским аґентом і писарем громадским в Кіцмани (!) Popescul-ом слїпих поштуркачів о засноване ґімназиї тамже, за чим ті-ж посіпаки, як нам відомо, до Монарха хотять вдавати ся, анї витуманені навіть в руских громадах петициї за волоскою ґімназиєю в Чернівцях, анї сумної слави п. барон Василько, до котрого G. B. в своїм шовінїзмі зітхає, анї навіть опозиция волоска, якою по прикладови Нїмців страшить G. B. виборців — не сьміє стати на перешкодї у виконаню запорученого нам права, признаного виразно вже кілька разів, ба осьвяченого приреченем самого Монарха.

Дрібні вісти.

Чернівцї, дня 24. липня 1895. р.

Іменованя. Мінїстер скарбу іменував старшого управителя гірничого Ів. Гкля і інспектора будови салїн Вяч. Пшетоцкого старшими управителями салїнарними, а управителями гірничого Ел. Мах управителем гірничим.

Народні школи в Чернівцях. В народній школї в Чернівцях при улици семигородскій було в 1894/95 роцї 827 хлопців. З них було 314 рим-кат., 5 вірм.-кат., 149 правосл., 16 протест. і 235 жидів; після народности було 361 Нїмців, 203 Поляків, **172** Русинів, 81 Волохів і 10 Чехів. — В народній школї на передмістю Клокічка було в минувшім шкільнім роцї 183 хлопців і 147 дївчат. Після віроісповіданя було: 176 правосл., 45 рим.-кат., 56 гр.-кат., 1 прот., 52 жиди; а після народности: 148 Волохів, **82** Русинів, 70 Нїмців, 28 Поляків і 1 Чех.

З бук. нотарияльної комнати. Заступництво помершого нотаря в Чернівцях д-ра Векслера поручено нотарияльному кандидатови, Семенови Барановскому, а заступництво черновецкого нотаря Петра Ісеческула, котрий виїхав до Карльсбаду, поручено Берасови на шість тижнїв.

В справі дописи зі Станїславова в ч. 61 і 62 п. з. „Яка тому ціль“ одержуємо від д-ра Івана Мандичевского спростоване, в котрім каже: „Вість, будьто би я мав висказати ся перед о. Шепаровичем, що до завязаня Банку звязкового в Станїславові нарочно не кликано прихильників п. Барвіньского і будьто би до тих прихильників зачислено голову філії „Просьвіти“ і других виділових, а навіть одного виділового, призначеного на директора, есть неправдива. Сего я нікому не казав. Противно в розмові з о. Шепаровичем говорив я, що основателї товариства „Банк звязковий“ не роблять нїяких ріжниць між партиями, бо банк всїх потребує, а на доказ сего вказав я на п. Заклиньского, явного прихильника п. Барвіньского, котрого покликано задля его чесного характера на члена дирекциї. Підніс я, що основателї банку поставили собі цїлию з'єдинити усї личности, без огляду, до котрої партиї належать, наколи се тілько чеснї одиницї, і що на збори не кликано з тих, котрі тодї хотїли належати до банку, лиш дві-три особи, про котрі в той час явно говорено, що бавлять ся в „патріотичні денунцияциї“. Вкінци мушу для справленя подати, що члени виділу товариства „Просьвіта“ суть також у виділї і в зарядї „Банку звязкового“.

Нова тарифа зелїзнича війде з днем 1-го вересня с. р. в житє на льокальній зелїзници Чернівцї-Новоселиця. За 1—150 кільометрів буде платити ся в III. клясї 1.25 зр., в II. кл. 2.25 в I. кл. 3.75 зр. Обчислене цїни їзди відбуває ся після полос на 10 кільометрів. До цїни їзди дочисляє ся стемпель білетовий по 1 кр. за кождих 50 кр. цїни їзди, а найбільше може він коштувати 25 кр. Увільненя введені такі: Дїти від 4-го до скінченого 10-го року житя платять половину; ученики і учениці заведень наукових, котрі мають право публичних, за оказанем леґітимациї платять на просторонь 50 кільометр. також половину; вкінци робітники, робітницї, помічники, ремесничі хлопцї, гірники і денні зарібники в предприємствах промислових будуть могли їхати III-ою клясою поїздів особових і мішаних за половину цїни. Цїна за перевіз пакунків виносить після нової тарифи за кождих 10 кільоґрамів, а за 1 кільометер віддаленя в перших двох полосах по 0·2 кр., в слїдуючих полосах 0·15 кр.

Мінїстерство не затвердило габілїтациї д-ра Івана Франка на доцента руской лїтератури в львівскім унїверситетї з причини его полїтичної минувшости.

Великі зливи навістили дня 12. с. м. цїлу скільску перховину і наробили дуже богато шкоди. За Бескидом в селї Ляховець було найбільше спустошене, бо вода забрала два млини, чотири хати, затопила кілька штук худоби, а притім утопив ся і 14-лїтний хлопець. На приходстві залила вода мешкане по вікна і зробила на 200 зр. шкоди, а пірвані річи виловлено аж в селї Рокитнику. В додатку град знищив цїлком всьо збіже. В селах Ялинковате, Волосянка, Славско, Тухля і Гребенів не було граду, але за те вода залила і замулила всї прибережні поля, а в перших трох селах вимулила цїлком дорогу і зробила собі тамтуди корито.

Велике нещастє навістило в ночи дня 20 го с. м. місто Брікс коло Праги. Именно до закопу Анни в копальни вугля дістала ся вода і підмила більшу часть міста, в наслїдок чого завалило ся 18 домів, а побоюють ся, що на тім не конець. Катастрофа розпочала ся в ночи, а нещастє хотїло, що була тим страшнїйша, бо нагле пукла головна ґазова рура і в містї запанувала цїлковита пітьма. Крім того ушкоджені і водопроводи, так що місто не має тепер води. Жертв в людях, о скілько доси звістно, на щастє менше, як би було можна припускати. Погибло двоє дїтий і одна жінка. Зелїзничий дворець почав усувати ся, а шини запали ся цїлковито, в наслїдок чого здержано рух поїздів. Богато заможних людий потратило цїлі маєтки. Так н. пр. одному спедиторови, котрий уходив за найбогатїйшого чоловіка в містї, запала ся зелїзна каса з цїлим маєтком. В будинках адмінїстрациї товариства копалень вугля запали ся також всї каси. Урядово потверджено, що в наслїдок катастрофи лишило ся без даху 2400 осіб. До Брікс приїхав намістник Чехії ґр. Тун. Копальнї вугля потерпіли величезну страту, бо закоп Анни давав денно по 100 ваґонів вугля. — Місто Брікс було віддавна славне з того, що під землею находить ся там дуже богато піску з водою.

Як спить льорд Сельсбері? Теперішний президент анґлїйского мінїстерства був недавно тому в Парижи і всї его там подивляли задля его ориґінальности. Перед своїм приїздом казав собі замовити в готелю покій з двома ліжками. Коли приїхав, запровадили его до покою. Першим дїлом его було подивати ся на ліжка, і він задоволений усьміхнув ся, коли побачив все в ладї. Слуги відійшли, а льорд Сельсбері лишив ся сам. На другий день побачила слуга по відходї льорда, що хтось в обидвох ліжках спав, а прецїнь льорд був тілько сам один. Їх цікавість заспокоїв сам льорд словами, що він спить одну половину ночи в однім ліжку, а другу в другім, бо ему таким чином не є так горячо.

Плаваючий театр будує в Росії на Волзї одно товариство акцийне. На великім, в спосіб американьский збудованім корабли стане сцена на 100 людий, саля реставрацийна, ґардероби, комнати для артистів і для бюр адмінїстрациї. Плинучи на Волзї театр буде задержувати ся близько міст побережних, де нема театру. Заанґажовано вже трупу драматичну російску і оперетку француску. Предприємством управляє імпресаріо Страпанов.

Чи дїти можуть уживати біцикля? З огляду на розширене уподобане до їзди біциклями не буде від річи звернути увагу родичів на те, що й той шпорт, так користний під богато взглядами для здоровля, має й свої шкідливі прикмети, як з рештою кожда річ на сьвітї. Берлиньский лїкар др. Вінклер підносить власне сю справу і рішучо спротивляє ся уживаню біцикля дїтьми, бо молоді кости тим наражає ся на ріжні збоченя, именно на скривлене хребта; а надто той шпорт викликує, особливо в молодім вітї, забуреня в серцю. Коли-ж аматори біцикля помимо того не схотїли би відмовити своїм дїтям тої приємности, то повинні пильно уважати, щоби тягар сталевого колеса був докладно відповідний силам дитини, а сїдельце мягке і вигідне, щоби дитина не сиділа на нїм криво.

Плями на сонци Найновійші спостереженя метеорольоґічні виказали, що є певна звязь між плямами на сонци а ріжними з'явищами на земли, так атмосферичними як і маґнетичними. Тому будять ті спостереженя загальний інтерес. Один з французких астрономів видав тепер цікаві дані в тім предметї, з котрих показує ся, що в послїднім кварталї м. р. було на сонци 106 плям, обіймаючих 0.005.270 простору сонця; а в протягу першого кварталу с. р. зауважав той сам звіздар на сонци лише 76 плям, обіймаючих 0.006.244 простору. Видимо з того, що число плям виправдї зменьшило ся, але за те збільшив ся їх простір, а деякі з них вже так великі, що можна їх бачити вільним оком без шкла. Мабуть сего року зменьшить ся число плям ще більше.

Пива. 20 броварень в Монахові спотребували в роцї 1894/95 більше о 10.000 гектолїтрів солоду, як в роцї 1893/94. З того видко, що в тім роцї більше вивезено як звичайних 1.339.479 гектолїтрів. Лише броварня двірска спотребувала сего року меньше солоду і меньше пива як попередного року.

Що діє ся з старими ґорсетками? В Парижи зауважали люди на площади „Petits-peres“ сими днями примуровану до муру велику деревляну скриню, замкнену на колодку і з великим отвором на верху. На скринї видко такий напис: „Поважані панї! Не викидайте від тепер старих ґорсеток на сьмітє, лише в сю скриньку, а то на цїли спомагаючого товариства бідних робітників. Ваші жертви приймуть ся з вдячностию! Тим способом будете підперати бідних і положите конець жебрацтву і нуждї“. Зі старих ґорсеток вибираємо фішбін, з котрого будемо виробляти щітки і мітли богато лїпші, як дотеперішні з соломи рижової, а тим знов заложимо

новий, доси в краю незнаний промисл". — А що наші пані роблять з своїми ґорсетками?

Про долю руских школярів в Радівцях доходять нас смутні відомости. В ґімназиї полишені 23 ученики-Русини зовсім своїй судьбі, бо нема там учителя, що підняв би ся хоть приватно учити руского язика. Катехит о. Кілар вправді толєрантний, але що він склонний екзаміновати Русинів по німецки, то тим ще его захід для нас Русинів зовсім не хосенний. За то катехит шкіл нормальних о. Luţia просто тероризує дітий руских злими нотами, епітетами Rusŭ, Ruso ca, відокремлюванем гейби яких зарaзливих, викрикуванем, що рускі діти не найдуть ніколи хліба на Буковині, бо то ţara romaneascǎ. Коли при несправедливій поправці дівчинка панства Тимчуків на жадане о. катехити виголосити Tatăl nostru, зачала говорити Отче наш, заявив о. Luţia, що дівчина перепала, на що мати з обуренем сказала вимазати свою доньку зі школи. Тогди о. Luţia втішно шепнув до якогось такого як він учителя: „Овва, буде одного Русина меньше"! На то звернула ся мати до дирекциї в присутности о. Луци, що через его загорілість приневолена дитину виписувати зі школи і що поскаржить ся в краєвій раді шкільній. Се поділало благодатно, бо і о. Luţia змяк і поправка була принята.

Довгий сон. До Копенгаґи приїхала дня 30-го червня з Америки молода дівчина, котра від дня 16-го червня, коли то виїхала з Ню-Йорку, спала без перерви. По дорозі мусіли її поживу вливати, бо инакше була би згинула з голоду. В Копенгаґі віддали її до шпиталю і там спала дальше. Нараз пробудила ся, а слуга поставила їй в тій хвили кілька питань. Але дівчина не відповіла і тому слуга подала їй таблицю, на котрій она написала: „Я випила отрую". Зараз таки впала на подушку і спала дальше. Аж по третім тижни она встала здорова, як би їй нічого не стало ся.

ТЕЛЄҐРАМИ „БУКОВИНИ".

Відень, 24. липня. Ґенеральний інспектор артилєриї фельдмаршал-поручник Людвиґ подав ся задля слабого здоровля в пенсию, а на его місце іменовано фельдмаршал-поручника Кропачека ґенеральним інспектором артилєриї.

Ішль, 24. липня. Цісарева Елисавета приїхала з Бартфельду.

Софія, 24. липня. Партия Стамбулова, котрої провід перебрав тепер Петков, заявляє в „Свободі", що буде дальше провадити борбу за замостійність вітчини. Проґрама та сама що перше: борба против російского впливу, придержуване засади о самостійности Болгариї.

Софія, 24. липня. Жена Кобурґа виїхала до Карльсбаду, щоби его наклонити до резиґнациї.

Льондон, 24. липня. Доси вибрано 364 уніоністів, 127 лїбералів, 9 парнелїтів, 57 антипарнелїтів, 2 з партиї робітничої.

Тульон, 24. липня. При вправах фльоти панцерскої пукла канона. Один матрос поґиб, контрадмірал Шатоміноа, два офіцири і кілька матросів ранені.

Перемишль, 24. липня. Сегодня зробили 4000 робітників змови і хотіли других спинити в роботі. Війско зробило порядок, при чім богатьох робітників арештовано.

Передплатників, котрі в доручуваню „Буковини" добачать якусь неправильність або котрим не достає якого числа, просимо се зараз подавати нам до відомости. Рекламация бракуючих чисел увільнена від оплати порта.

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей. З друкарні Г. Чопа.